

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro

2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 1K-143

BANKROTO ADMINISTRATORIAUS PROFESINĖS CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS ATLIEKANT FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO PROCEDŪRAS PRIVALOMOJO DRAUDIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bankroto administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės atliekant fizinių asmenų bankroto procedūras privalomojo draudimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato bankroto administratoriaus (toliau – administratorius) profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – draudimas) tvarką, kai atliekant fizinių asmenų bankroto procedūras fiziniams ar juridiniams asmenims padaryta žala viršija Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatyme (toliau – Fizinių asmenų bankroto įstatymas) nustatytą sumą.

2. Sudarius draudimo sutartį, Taisyklėse nustatytos draudimo sutarties sąlygos tampa draudimo sutarties dalimi.

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme (toliau – Draudimo įstatymas) ir Fizinių asmenų bankroto įstatyme.

II SKYRIUS REIKALAVIMO ATLYGINTI ŽALĄ SĄLYGOS

4. Draudėjui – administratoriui, sudariusiam draudimo sutartį (toliau – draudėjas), – ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą laikomas tinkamu, jeigu atitinka visas šias sąlygas:

4.1. pareikštas dėl asmens, kuris Fizinių asmenų bankroto įstatyme nurodytomis sąlygomis įgyja teisę į draudimo išmoką dėl jam draudimo sutarties galiojimo metu draudėjo ir (ar) jo darbuotojo neteisėtais veiksmais (veikimu, neveikimu), atliekant fizinio asmens bankroto procedūras (toliau – draudėjo neteisėti veiksmai), padarytos žalos;

4.2. pareikštas kaip rašytinė pretenzija (rašytinės pretenzijos pareiškimu laikomas ir ieškinio dėl draudėjo neteisėtais veiksmais padarytos žalos atlyginimo pateikimas teismui);

4.3. pareikštas dėl žalos, kuri padaryta draudėjo neteisėtais veiksmais draudimo sutarties galiojimo metu, net jei žala atsirado pasibaigus draudimo sutarties galiojimui;

4.4. pareikštas dėl draudėjo neteisėtų veiksmų, atliktų vykdant fizinio asmens, kurio pagrindinių turtinių interesų vieta yra Lietuvos Respublikoje, bankroto procedūras;

4.5. pareikštas draudimo laikotarpiu (draudimo sutarties galiojimo metu arba per šalių nustatytą ne trumpesnę kaip vienų metų terminą po sutarties galiojimo pabaigos).

5. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, kai draudėjas tais pačiais neteisėtais veiksmais padarė žalą, neatsižvelgiant į tai, kad dėl tokio įvykio buvo padaryta žalos daugiau nei vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui.

6. Jeigu nukentėjusiam trečiajam asmeniui dėl draudėjo neteisėtų veiksmų padaryta žala padidėjo po to, kai nukentėjęs trečiasis asmuo pareiškė draudėjui tinkamą reikalavimą arba tiesiogiai kreipėsi į draudiką dėl išmokos išmokėjimo, vėlesnis reikalavimo atlyginti padidėjusią žalą pateikimas yra draudžiamasis įvykis.

7. Draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą laikomas netinkamu, kai jis teikiamas dėl žalos, kuri:

7.1. padaryta tyčiniais neteisėtais draudėjo veiksmais (veikimu, neveikimu), išskyrus Civiliniame kodekse nustatytas išimtis, kai draudikas vis tiek privalo mokėti draudimo išmoką;

7.2. padaryta draudėjo ir (ar) jo darbuotojo artimiesiems giminei;

7.3. padaryta veika, užtraukiančia draudėjo ir (ar) jo darbuotojo baudžiamąją atsakomybę;

7.4. padaryta veika, užtraukiančia draudėjo ir (ar) jo darbuotojo administracinę atsakomybę;

7.5. padaryta siekiant neteisėtai gauti draudimo išmoką;

7.6. atsirado dėl bet kokios veikos, nesusijusios su administratoriaus funkcijomis;

7.7. tiesiogiai ar netiesiogiai nulemta toliau nurodytų arba su jais susijusių įvykių (neatsižvelgiant į tai, kad žalai atsirasti ar jos dydžiui galėjo turėti įtakos kitos priežastys ir aplinkybės):

7.7.1. karo, agresijos, priešiško užsienio jėgų veiksmų, karinio pobūdžio veiksmų (neatsižvelgiant į tai, ar buvo paskelbtas karas, ar ne), pilietinio karo, maišto, revoliucijos, sukilimų, vidaus neramumų, pasiekusių sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos panaudojimo mastą;

7.7.2. bet kokio pobūdžio teroristinių aktų (pavojaus daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams sukėlimas naudojant arba grasinant panaudoti jėgą, pvz., sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyvias, biologines ar chemines kenksmingąsias medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir panašiai, siekiant politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, taip pat paveikti ar įbauginti vyriausybę ir (ar) visuomenę ar jos dalį);

7.7.3. programinės įrangos ir visų rūšių mikroprocesorių ir tokius mikroprocesorius turinčių sistemų, įskaitant kompiuterius, sutrikimų, atsiradusių ne dėl draudėjo ir (ar) jo darbuotojų kaltės;

7.8. atsirado dėl draudėjo ir (ar) jo darbuotojų veiksmų, padarytų apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų.

III SKYRIUS DRAUDIMO ĮMOKA

8. Draudimo įmokos dydis nustatomas draudiko ir draudėjo susitarimu draudimo sutartyje, atsižvelgiant į draudimo rizikos laipsnį. Rizikos laipsnis gali būti nustatomas pagal šiuos kriterijus:

8.1. ar administratorius yra fizinis asmuo ar juridinis asmuo;

8.2. administratoriaus patirtį atliekant fizinio asmens bankroto procedūras;

8.3. administratoriaus juridinio asmens darbuotojų, turinčių teisę teikti administravimo paslaugas, skaičių;

8.4. išmokėtą draudimo išmoką (išmokas) dėl žalos, atsiradusios dėl draudėjo neteisėtų veiksmų;

8.5. kitus kriterijus, nurodytus draudimo sutartyje.

9. Draudimo sutartyje draudiko ir draudėjo susitarimu turi būti nustatyta, kaip mokama draudimo įmoka – visa iš karto ar periodiškai (dalimis).

10. Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos dalies draudimo sutartyje nustatytu laiku, draudikas apie tai privalo pranešti raštu ir nurodyti, kad per 15 dienų nuo pranešimo gavimo draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies draudimo apsauga bus sustabdyta ir atnaujinta tik draudėjui sumokėjus draudimo įmoką. Draudimo apsaugos sustabdymo metu įvykus draudžiamajam įvykiui draudikas draudimo išmokos nemoka. Jeigu draudimo apsaugos sustabdymas dėl draudimo įmokos nesumokėjimo tęsiasi ilgiau negu 3 mėnesius, draudikas turi teisę vienašališkai nutraukti draudimo sutartį.

IV SKYRIUS

DRAUDIMO SUTARTIES SUDARYMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

11. Draudimo sutartis sudaroma raštu. Draudimo sutarties sudarymas patvirtinamas draudiko išduodamu bankroto administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimu (toliau – draudimo liudijimas), kuriame privalo būti Civilinio kodekso 6.991 straipsnyje nurodyti rekvizitai.

12. Administratorius, ketindamas sudaryti draudimo sutartį, kreipiasi į pasirinktą draudiką ir pateikia jo nurodytus dokumentus.

13. Sudarydamas draudimo sutartį, administratorius privalo draudikui pateikti draudiko prašomą administratoriui žinomą ir svarbią draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti informaciją, taip pat draudiko reikalavimu pateikti turimus dokumentus, svarbius draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti, išskyrus Draudimo įstatymo nustatytas išimtis.

14. Draudikas neturi teisės atsisakyti sudaryti draudimo sutartį, išskyrus tuos atvejus, kai administratorius nepateikia draudikui Taisyklių 13 punkte nurodytos informacijos.

15. Jeigu administratorius nepateikia Taisyklių 13 punkte nurodytos informacijos ir draudikas, neatsižvelgdamas į tai, vis tiek sudaro draudimo sutartį, draudikas netenka teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį ar pripažinti ją negaliojančia dėl to, kad draudėjas nepateikė jam Taisyklių 13 punkte nurodytos informacijos.

16. Draudimo sutartis įsigalioja nuo draudimo sutarties šalių susitarimu nustatytos dienos, kuri turi būti nurodyta draudimo liudijime, ir draudėjui sumokėjus draudimo įmoką ar pirmąją jos dalį, jeigu šalys susitaria, kad draudimo įmoka mokama dalimis.

17. Draudimo liudijimas draudėjui išduodamas tik tada, kai sudaryta draudimo sutartis.

V SKYRIUS

DRAUDIMO RIZIKOS PADIDĖJIMAS ARBA SUMAŽĖJIMAS

18. Jeigu draudimo rizika, apie kurią draudėjas nežinojo ir negalėjo žinoti, padidėja sudarius draudimo sutartį, draudėjas privalo pranešti draudikui jo nurodyta forma apie draudimo rizikos padidėjimą per 5 darbo dienas, kai pats tai sužino. Apie galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus draudikas privalo informuoti draudėją jo nurodyta forma prieš sudarant draudimo sutartį, o draudėjas patvirtinti, kad tokią informaciją gavo.

19. Padidėjus draudimo rizikai, draudikas turi teisę padidinti draudimo įmoką. Sudarydamas draudimo sutartį, draudikas privalo informuoti draudėją apie tvarką, kurios laikantis bus apskaičiuojama didesnė draudimo įmoka, o draudėjas – patvirtinti, kad su tokia tvarka susipažino.

20. Jeigu draudimo sutarties galiojimo metu paaiškėja, kad draudimo rizika sumažėja, draudėjas turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką. Apie galimus draudimo rizikos sumažėjimo atvejus draudikas privalo informuoti draudėją jo nurodyta forma prieš sudarant draudimo sutartį, o draudėjas patvirtinti, kad tokią informaciją gavo.

VI SKYRIUS

DRAUDĖJO PAREIGOS ĮVYKUS DRAUDŽIAMAJAM ĮVYKIUI

21. Draudėjas privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo rašytinio reikalavimo atlyginti žalą gavimo dienos, raštu pranešti draudikui apie kiekvieną reikalavimą atlyginti žalą, jeigu šis reikalavimas atitinka Taisyklių 4 punkte nurodytas sąlygas.

22. Be draudiko sutikimo draudėjas neturi teisės iš dalies ar visiškai pripažinti ar tenkinti reikalavimą atlyginti žalą.

23. Įvykus draudžiamajam įvykiui, draudėjas turi imtis jam prieinamų protingų priemonių galimai žalai sumažinti, laikydamasis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai draudėjui duoti.

24. Draudikas Civilinio kodekso 6.1013 straipsnyje nustatyta tvarka privalo atlyginti draudėjui būtinas išlaidas, patirtas atliekant Taisyklių 23 punkte nurodytą pareigą.

25. Jeigu draudėjui pareiškiamas ieškinys dėl žalos atlyginimo teisme, jis privalo informuoti apie tai draudiką ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo pateikti teismui atsiliepimus į pareikštą ieškinį gavimo dienos.

VII SKYRIUS

BENDROSIOS ŽALOS DYDŽIO NUSTATYMO IR DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMO NUOSTATOS

26. Draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius draudžiamąjį įvykio faktą, aplinkybes ir žalos dydį. Kad būtų nustatytos draudžiamąjį įvykio aplinkybės ir žalos dydis, draudėjas ir nukentėjęs trečiasis asmuo turi bendradarbiauti su draudiku ir nedelsdami atlikti Draudimo įstatyme jiems nustatytas pareigas. Teisę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo turi draudėjas ir (ar) nukentėjęs trečiasis asmuo.

27. Draudimo išmokos dydį pagal sutarties sąlygas nustato draudikas, atsižvelgdamas į padarytos žalos dydį. Žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso nuostatas.

28. Kai teismas yra priėmęs sprendimą ar nutartimi patvirtinęs taikos sutartį civilinėje byloje pagal nukentėjusio trečiojo asmens ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į įsiteisėjusį teismo sprendimą ar įsiteisėjusią teismo nutartį patvirtinti taikos sutartį.

29. Draudimo sutarties šalys atskiru susitarimu gali nustatyti, kad padarytos žalos dydį nustatys draudimo sutarties šalių paskirti nepriklausomi ekspertai. Šiuo atveju šalių susitarimu būtina nustatyti nepriklausomų ekspertų skyrimo, jų darbo apmokėjimo, atliekamo tyrimo ir išvadų pateikimo tvarką.

30. Draudimo išmoka negali viršyti draudimo sumos ir žalos dydžio, išskyrus Civilinio kodekso 6.1013 straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus. Jeigu draudimo sumos nepakanka draudimo išmokoms visiems reikalavimo teisę turintiems nukentėjusiems tretiesiems asmenims išmokėti, draudimo išmoka paskirstoma nukentėjusiems tretiesiems asmenims proporcingai pagal jiems padarytos žalos dydį.

31. Draudėjo būtinos išlaidos, nurodytos Taisyklių 24 punkte, atlyginamos tik išmokėjus draudimo išmoką.

32. Draudėjo išlaidos, patirtos siekiant sumažinti žalą arba stengiantis jos išvengti, neatlyginamos, jeigu vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis. Draudėjo išlaidos, patirtos laikantis Taisyklių 23 punkte nurodytų draudiko nurodymų, atlyginamos net ir tuo atveju, jeigu vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis.

VIII SKYRIUS

DRAUDĖJO KREIPIMASIS Į DRAUDIĄ DĖL DRAUDIMO IŠMOKOS IŠMOKĖJIMO NUKENTĖJUSIAM TREČIAJAM ASMENIUI

33. Kad draudimo išmoka būtų išmokėta nukentėjusiam trečiajam asmeniui, draudėjas privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus ar jų kopijas:

33.1. draudėjo užpildytą draudiko nustatytos formos prašymą išmokėti draudimo išmoką;

33.2. dokumentus, kuriais patvirtinama, dėl kokio (-ių) asmens (-ų) veiksmų atsirado žala;

33.3. dokumentus, kuriuose pagrindžiamos žalos atsiradimo aplinkybės, veiksmų pasekmės, pateikiami duomenys apie žalos dydį;

33.4. nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimą atlyginti žalą kartu su draudėjui pateiktais dokumentais.

34. Draudikas privalo išmokėti draudimo išmoką per Draudimo įstatyme nustatytą terminą.

35. Jeigu draudimo išmoka nėra išmokėta per Draudimo įstatyme nustatytą terminą, draudikas privalo Draudimo įstatymo nustatyta tvarka informuoti draudėją ir nukentėjusį trečiąjį asmenį apie draudžiamąjį įvykio tyrimo eigą.

36. Jei draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, Draudimo įstatymo nustatyta tvarka gali būti išmokėta suma, lygi šalių neginčijamai draudimo išmokai.

IX SKYRIUS

NUKENTĖJUSIO TREČIOJO ASMENS TIESIOGINIS REIKALAVIMAS

37. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti draudikui tiesioginį reikalavimą atlyginti žalą, padarytą draudėjo neteisėtais veiksmais (išmokėti draudimo išmoką) (toliau – tiesioginis reikalavimas).

38. Draudikas įvykdo nukentėjusio trečiojo asmens pateiktą tiesioginį reikalavimą, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

38.1. buvo draudžiamasis įvykis;

38.2. nustatytas žalos dydis;

38.3. draudėjas nukentėjusiam trečiajam asmeniui nėra atlyginęs žalos arba yra atlyginęs tik jos dalį.

39. Draudikui įvykdžius nukentėjusio trečiojo asmens pateiktą tiesioginį reikalavimą, Taisyklių 33.2 ir 33.3 papunkčiuose nustatytos draudėjo pareigos ir Taisyklių 34 ir 35 punktuose nustatytos draudiko pareigos išlieka.

X SKYRIUS

DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMAS DRAUDĖJUI

40. Jeigu draudėjas yra atlyginęs nukentėjusiam trečiajam asmeniui žalą, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jeigu jis buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai tokio sutikimo nedavė.

41. Jeigu draudėjas yra atlyginęs nukentėjusiam trečiajam asmeniui dalį žalos, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jeigu draudėjas buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė tokio sutikimo, ir jeigu draudikas nukentėjusiam trečiajam asmeniui yra išmokėjęs draudimo išmoką dėl neatlygintos žalos dalies.

XI SKYRIUS

DRAUDIKO TEISIŲ IR PAREIGŲ PAGAL DRAUDIMO SUTARTĮ PERLEIDIMAS

42. Draudikas Civilinio kodekso 6.1008 straipsnyje nustatyta tvarka turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam draudikui.

43. Jeigu draudėjas nesutinka su draudiko ketinimu perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam draudikui, draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį per mėnesį nuo teisių ir pareigų perleidimo. Tokiu atveju draudėjui grąžinama draudimo įmoka už nepanaudotą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

XII SKYRIUS DVIGUBAS DRAUDIMAS

44. Įvykus draudžiamajam įvykiui ir nustatius, kad dėl tos pačios rizikos draudėjas yra sudaręs draudimo sutartis daugiau nei su viena draudimo įmone, draudimo išmoką kiekviena draudimo įmonė moka proporcingai draudimo sutartyje nurodytai draudimo sumai, tačiau draudiko ir kitų draudimo įmonių išmokamos draudimo išmokos negali viršyti žalos dydžio.

XIII SKYRIUS DRAUDIMO SUTARTIES NUTRAUKIMAS IR PAKEITIMAS

45. Nutraukus draudimo sutartį, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka, iš kurios draudikas turi teisę išskaityti sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas, draudimo įmokos dalį, proporcingą iki draudimo sutarties nutraukimo suteiktai draudimo apsaugai.

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. Visi draudėjo, draudiko ir nukentėjusių trečiųjų asmenų ginčai sprendžiami derybomis, o nepavykus susitarti – Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.
